

s nejlepšími zeměmi v mezinárodních šetřeních a podpora celoživotního učení (viz *Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja*, srovnej s Krek a Metljak 2011). V případě základních škol legislativa opětovně zdůrazňuje osobnostní rozvoj žáků včetně otázek hodnot, tolerance a respektu k etnickým minoritám, rozvoj obecných kompetencí a gramotností v kontextu jejich významu pro celoživotní učení práci s nadáním (viz *Zakon o osnovni šoli*). V případě středních škol pak lze doplnit zejména cíl rozvíjení znalostí a dovedností potřebných k uplatnění na trhu práce (viz *Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju*).

2. Koncepční dokumenty Slovinska v oblasti vzdělávání kladou důraz na koncept celoživotního učení. Takto vize koncepčního dokumentu *Strategija vseživlenskosti učenja v Sloveniji*²⁷ formulovaná na období let 2007 až 2013 hovoří o potřebě utváření takových podmínek pro vzdělávání, aby všechny osoby byly schopny rozvíjet své schopnosti a dovednosti ve vazbě na udržitelný rozvoj, konkurenceschopnost a fungování trhu práce (viz MŠŠRS 2007). Vlastní vize je následně rozvedena do tří cílů v podobě zajištění vzdělávacích příležitostí pro všechny skupiny osob se zvláštní pozorností věnovanou skupině znevýhodněným žáků, v podobě zvyšování úrovně gramotností všeho druhu a v podobě integrace všech oblastí vzdělávání a odborné přípravy včetně mobility mezi vzděláváním a trhem práce (viz MŠŠRS 2007).

Dva výše uvedené body tak pokrývají definice různých konceptů kvality ve vzdělávání, které byly vymezeny v úvodu kapitoly (srovnej rovněž s Brejc et al. 2011). V legislativě i koncepčních dokumentech je akcentován prvek rovnosti, s důrazem jednak na skupiny imigrantů, žáků ze sociálně a kulturně jiného prostředí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jednak na skupiny nadaných žáků (viz např. Krek a Metljak 2011, srovnej s UNESCO 2011). Takto například mohou nadaní žáci absolvovat školu rychleji, zatímco žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na dodatečné hodiny výuky (viz Brejc et al. 2011). Současně je v legislativních a koncepčních dokumentech vyzdvížen aspekt souladu vzdělávání a trhu práce, včetně průchodu vzdělávací soustavou v souladu s myšlenkou celoživotního učení.

Na druhé straně myšlenka ekonomické efektivity není v hodnocených legislativních a koncepčních dokumentech detailněji rozváděna. Obecným trendem reformního procesu slovinského vzdělávacího systému však je posilování vazby mezi vyšší autonomií škol a její odpovědnosti škol za veřejné finance (viz např. MŠŠRS 2008).

1.1.13 Spojené státy americké

Spojené státy americké (dále jen USA) jsou federativním státem, který je na nižší administrativní úrovni členěn na státy a místní úřady. Vzdělávací systém USA je charakteristický vysokým stupněm decentralizace (např. OECD 2011). Podle ústavy USA má za oblast veřejného vzdělávání primární odpovědnost úroveň států, nicméně rozdělení odpovědnosti vzhledem k prostorovým úrovním správy je komplexnější. Green et al. (2012), US DOE (2003) charakterizují dělbu odpovědnosti ve vzdělávacím systému USA takto:

- Federální vláda je odpovědná za vzdělávací politiku na federální úrovni, a to včetně legislativy respektive definice klíčových témat.
- Státy definují mimo jiné vlastní vzdělávací politiku a k ní příslušnou legislativu, kurikulární standardy a systém hodnocení výsledků žáků, učitelů či škol.

---

²⁷ Strategie celoživotního učení ve Slovinsku